

Informatieavond 27 november 2019 - Duurzame energie / Zonneweide

(opkomst ca 90 personen (ongeveer 40 meer dan zich vooraf hadden aangemeld).

Opening – Wiebe Nijlunsing

Wiebe Nijlunsing (voorzitter PB Mildam) opent om 19.30 uur de avond en treedt op als dagvoorzitter. Hij introduceert de aanwezige partijen en de betrokken personen maken zich kenbaar aan de zaal.

Gemeente Heerenveen – Rik Heijman, Marc Jense

Energiewerkplaats – Sybrand Frietema

Theo WijntjesB.V. – Pieter Gorissen, Frank Morsink

De Energiewerkgroep – Lieuwe Eiling, Herman Miedema, Henk Hidding, Jeroen van der Veur, Sietse van Dijk, Jan Koopman, Focco Annema

Namens PB Mildam – Sies Siebenga, Adri van der Sluis, Wiebe Nijlunsing

Namens PB Katlijk – Rik Visser, Harry Koenen, Harm Wierda

Energiewerkgroep PB Mildam/Katlijk – Focco Annema

Focco geeft een toelichting op de Energiewerkgroep van de Plaatselijke Belangen van Mildam en Katlijk. Medio 2018 gestart vanuit de dorpsvisies en de daarin uitgesproken wens van verduurzaming. Bezig geweest met onderzoeken van de behoeftes en diverse initiatieven in Friesland. Begin 2019 is een enquête gehouden onder de inwoners van Mildam. Uitkomst was dat er behoefte was aan voorlichting. In de voorbereiding daarop heeft een initiatiefnemer de Plaatselijke Belangen benaderd over een mogelijk zonnepark. Daarop zijn diverse gesprekken geweest met initiatiefnemer en gemeente Heerenveen. Doel van deze avond is om enerzijds informatie te geven over verduurzaming en daarnaast de initiatiefnemers de gelegenheid te geven om hun plan toe te lichten.

Duurzaamheid en de gemeente Heerenveen – Rik Heijman

Rik geeft een presentatie over de plannen van de gemeente mbt verduurzaming, voortkomend uit veranderingen in het klimaat en de daarover afgesloten internationale verdragen en het Klimaatakkoord in Nederland. Elke regio in Nederland (zoals de provincie Friesland) moet bijdragen aan de verduurzaming, via de Regionale Energie Strategie (RES). Deze doelen worden vervolgens doorvertaald naar gemeentelijk en lokaal niveau. Er wordt nu geïnventariseerd hoeveel de individuele gemeenten en provincie kunnen opwekken.

Als klimaatambities van de gemeente Heerenveen zijn benoemd:

- Energieneutraal zijn in 2050
- 40 % duurzame energie in 2030
- 75 ha zonneweide in looptijd van de huidige Raad (2022)

Daarnaast is de transitie van warmte een belangrijk onderwerp (Bebouwde omgeving). De gaskraan gaat dicht (stoppen van de aardbevingen in Groningen en tegengaan van de klimaatverandering) en we willen als land niet te afhankelijk worden van gas uit Rusland en het Midden-Oosten.

Wat wordt hiervoor gedaan? In 2020 worden dorpen en wijken in kaart gebracht. In 2021 moeten

dan voorkeurs scenario's benoemd zijn: hoe komen we van het gas af. Ook de prioritering wordt in 2021 aangegeven door de gemeente. Start van de eerste pilots is dan in 2022 gepland, met als doel om aardgasvrij te zijn in 2050.

Over zonneparken is in 2016 beleid vastgesteld. Er zijn nu 4 zonneparken in de gemeente Heerenveen vergund. Een aantal is nog in de aanvraagfase, bijvoorbeeld op de zandwinplas Oudehaske.

Het beleid ten aanzien van nieuwe zonneparken omvat:

- De locatie van het park moet aansluiten bij een dorp/stad (bij het stedelijk weefsel). Dit is ook een provinciaal voorschrift.
- De grootte van het zonnepark moet passen bij de grootte van het dorp en de behoefte van het dorp.
- Er moet lokaal draagvlak zijn, er moet lokaal profijt kunnen zijn en de kwaliteit van het landschap is richtinggevend.

Pieter Gorissen – namens initiatiefnemer Theo Wijntjes BV

Pieter legt uit wie de initiatiefnemer Theo Wijntjes BV is en wat de rollen van hem en zijn collega Frank Morsink zijn.

Pieter geeft aan dat het nadrukkelijk de bedoeling is om samen met de (lokale) bewoners het plan in te vullen. De dialoog met bewoners wordt als erg belangrijk bestempeld en daarvoor is deze avond een eerste aanzet. Verdere gesprekken 'aan de keukentafels' worden gepland. Iedereen wordt van harte uitgenodigd om ook in de pauze langs te komen met vragen en de panelen die gemaakt zijn met presentaties te komen bekijken.

Theo Wijntjes BV heeft de boerderij en het land van voormalig boer Nanne Heida gekocht. Er wordt ook gekeken naar alternatieve invulling(en) van de gebouwen en het land. Vandaaruit is ook het idee ontstaan voor een zonnepark. Er zijn een aantal schetsen gemaakt door Lindemans Landschapsarchitecten waarbij rekening is gehouden met de inpassing van het zonnepark in het landschap (behoud coulissen, boomwallen en kavelrichting). Als mogelijke locaties worden 2 opties aangegeven. Dit kan echter in overleg nog aangepast worden. Ook worden opties voor het verder wegnemen van hinderlijk zicht op het zonnepark, alsmede mogelijkheden tot aanvullend landgebruik (met eventuele inpassing van dieren zoals schapen) en het vergroten van de biodiversiteit aangegeven.

Pieter benoemt ook de verschillende mogelijkheden van participatie van de dorpen:

- Participatie / postcoderoos regeling
- Financiële participatie / obligaties. Dit is risicodragend
- Gebiedsfonds. Dit is niet risicodragend (als richting wordt aangegeven ca 50 cent per megawatt, oftewel ongeveer 500 euro per ha zonnepark)

Binnen de grenzen van de wettelijke kaders, is er ruimte voor circa 3 tot 8 hectare zonnepark. Schaalvoordelen en inkoopvoorwaarden spelen uiteraard een rol bij de bouw en exploitatie.

Als vervolg op deze avond zullen er nog meerdere informatie-avonden volgen alsmede (keukentafel)gesprekken met de direct aanwonenden.

Mocht er draagvlak zijn, dan wordt de ruimtelijke procedure gestart met de vergunningaanvraag.

Ook bij de terinzagelegging van het ontwerp-besluit is nog inspraak mogelijk. Voordat het zonnepark gerealiseerd is, kunnen we 2 jaar verder zijn.

Sybrand Frietema - Energiewerkplaats

Sybrand introduceert zichzelf en de Energiewerkplaats (www.energiewerkplaats.nl)

De Energiewerkplaats werkt via de Stichting Doarpswurk Friesland, waarbij de Plaatselijk Belangen zijn aangesloten. Zij kunnen onafhankelijke ondersteuning bieden bij duurzame projecten, door inzet van specifieke kennis en ervaring.

Volgens Sybrand heb je als dorp twee keuzes: Zelf doen of Meedoen.

Zelf doen: Daarvoor heb je een onderneming nodig, een coöperatie. In Friesland zijn er momenteel 60 coöperaties gericht op duurzame energie.

Meedoen: Participatie in een initiatief van een ander. Er wordt vanuit wetgeving (tekst Klimaatakkoord) aangestuurd dat daarbij wel 50% eigendom is van de lokale omgeving, om voldoende draagkracht en een evenwichtige verhouding te hebben. Ook moet er sprake zijn van een zogenaamd 'zorgvuldig proces'.

In het geval van het initiatief van het zonnepark zou één en ander uit kunnen monden in een zogenaamde omgevingsovereenkomst: daarin liggen dan alle afspraken over het zonnepark vast.

Aan de hand van zogenaamde 'participatieschuiven' licht Sybrand de mogelijkheden van participatie toe:

- Financiële participatie: er wordt geld beschikbaar gesteld aan het project en daar wordt een rendement op gekregen
- Fonds: omgevingsfonds of duurzaamheidsfonds. Initiatiefnemer stelt jaarlijks geld beschikbaar aan de omgeving (deze optie komt volgens Sybrand steeds vaker voor).
- Stroom: er is een elektriciteitsbehoefte en dat betekent dat de lokaal opgewekte stroom uit het zonnepark ook lokaal wordt gebruikt (vaak kan dit dan iets goedkoper)
- Zeggenschap: bv een deel zeggenschap over het park krijgen. Als organisatie ben je dan soort van mede-eigenaar (dit vergt een goede mate van organisatie)
- 'Omgevingswaarden': invloed op de specifieke waarden van het park, om die te behouden.

Volgens Sybrand moet één van bovenstaande schuiven op minimaal 50% staan.

Pauze van 30 minuten

Gelegenheid tot het stellen van specifieke vragen aan de verschillende partijen: Gemeente, Energiewerkplaats, Initiatiefnemer, Energiewerkgroep Plaatselijke Belangen.

Discussie aan de hand van een aantal stellingen

Wilco-Jan Aardema: Ik wil liever geen discussie aan de hand van voorgekauwde vragen. Dan voel ik me beperkt. Vraag 1 is namelijk al verkeerd.

Wiebe Nijlunsing: De vragen kanaliseren de discussie en behandelen echt wel alle thema's. Dat is om

te voorkomen dat sommige thema's te veel aandacht krijgen en andere te weinig. En om er voor te zorgen dat meerdere mensen aan het woord kunnen komen.

Simen Albada: Stap 1 zou volgens mij moeten zijn: wat hebben we nodig als dorp? We moeten eerst als dorp bepalen wat we willen: zonne-energie, windenergie, warmte-energie, etc.

Frans Bouwers: Dit is gelegenheidsplanologie, zonder afwegingen van de gemeente. Ik ben voor verduurzaming, maar dan wel gebaseerd op een goed doordacht groter plan.

Wilco-Jan Aardema: Er is nu 1 initiatief. Maar dat is niet de keuze die we moeten maken.

Geek Slats: Dit is een avond van PB. Maar wat schiet de lokale gemeenschap met het initiatief van een ander op. Het moet aansluiten bij de dorpsvisie.

Reactie Wiebe Nijlunsing: Verduurzamen is benoemd als thema in de Dorpsvisie.

Jan Koopman: Even een korte toelichting vanuit de Energiewerkgroep. Het initiatief van de zonneweide is vlak voor de zomer concreet geworden. Het lag niet in de planning van de Energiewerkgroep om daarover te beginnen. Wij waren nog bezig met het verstrekken van verdere informatie via bijvoorbeeld een informatiemarkt. Het initiatief van het zonnepark heeft ons als het ware rechts ingehaald. Maar we kunnen het natuurlijk ook niet negeren en vandaar dat het nu voor ons ligt.

Boleslaw Nijholt: De wereld van nu is niet dezelfde als die van 5 jaar geleden. De ontwikkelingen gaan snel. Maak het kader breder. Bijvoorbeeld: stel de behoeften van de dorpen vast op het gebied van duurzame energie en toets dit daaraan. Is het niet juist grootschaliger mogelijk? Of op een andere plek? De ontwikkelingen gaan in snel tempo door.

Stap niet overhaast in een specifiek initiatief. Bepaal eerst wat je wilt.

Age de Boer: Ik begrijp de bezwaren. Het ondersteunen van dit initiatief neemt niet weg dat je ook nieuwe ontwikkelingen kunt volgen. Maar kun je dit wel verwachten van Plaatselijk Belang?

Menno de Bruin: Je zou eerst moeten vragen: wil je een zonneweide. En vervolgens de keuze voor de locatie.

Wiebe Nijlunsing vraagt de zaal de hand op te steken. Hoe staan jullie tegenover een zonneweide? Ongeveer 25 voor en 22 tegen.

Hans Jongedijk: De volgorde van meningen en besluiten is niet logisch.

Er doet zich nu een mogelijkheid voor van een specifiek plan. Maar je moet dit plan kunnen afzetten tegen andere mogelijkheden. Voorstel: op korte termijn kijken of een zonneweide kan. Er moet draagvlak zijn. Om de initiatieven af te wegen.

Geek Slats: Vanuit de gemeente moet er een kaart gemaakt worden.

Harm Wierda: Ik krijg de indruk dat de zaal vindt dat deze avond niet nodig was en dat werkzaamheden van de Energiewerkgroep niet gewaardeerd worden. Kritiek is mooi, maar we moeten wel verder.

Reactie: De zaal ondersteunt het initiatief van deze avond zeker wel. Frans Bouwers verwoordt de mening van de zaal. De energiewerkgroep moet natuurlijk ook stappen maken en kan niet eindeloos in rondjes blijven draaien. Er moeten ook zaken besloten worden. De volgorde is echter wel belangrijk.

Alexis Fischer: We hebben als dorp een eigen verantwoordelijkheid. We gebruiken allemaal energie en ik vind het een mooi idee om dat lokaal op te wekken. Maar misschien moeten we eerst isoleren. Daar kunnen we met z'n allen al voor zorgen. Dan kan een zonnepark dat we nodig hebben ook zo klein mogelijk blijven.

Zonneparken realiseren duurt een paar jaar. In de tussentijd kun jezelf prima verder verduurzamen.

Jaap-Tjeerd Heida: We kunnen beter eerst isoleren en zonnepanelen op daken leggen.

Wiebe Nijlunsing vraagt de Energiewerkgroep naar een reactie op de discussie van vanavond.

Namens de Energiewerkgroep Jeroen van der Veur: In 2018 zijn we met een groepje begonnen om het thema Energie en Verduurzaming vanuit de Dorpsvisie invulling te geven. We hebben diverse gesprekken met andere dorpen gevoerd, met de gemeente en vooral veel informatie ingewonnen. Begin 2019 hebben we via een enquête in Mildam getracht een beeld te krijgen van de vragen en beleving op dit thema. Ik vond de respons op de enquête bedroevend. Wat ik daarom vooral als heel positief wil benoemen is de enorme opkomst van vanavond. Het thema duurzaamheid blijkt toch te leven, er zit wel degelijk energie in.

Met de reacties van vanavond gaan we verder. Vanuit het credo dat je het ijzer moet smeden als het heet is, lijkt het me logisch dat we nu met de gemeente en de Energiewerkplaats gaan kijken hoe we hier een vervolg aan kunnen geven.

Wiebe Nijlunsing bedankt alle aanwezigen voor hun komst en waardevolle inbreng.

Algemene conclusies:

- Verduurzaming wordt belangrijk gevonden.
- De inwoners van de dorpen moeten hierin gezamenlijk keuzes maken: wat willen we?
- De volgorde van de stappen is belangrijk.
- Het initiatief van de zonneweide komt te snel: eerst moeten verschillende initiatieven uitgezocht en gewogen worden (dit komt overeen met de originele planning van de Energiewerkgroep).
- Nu het thema verduurzaming met deze avond op de kaart is gezet, gaat de Energiewerkgroep proberen om op korte termijn een project starten om de verschillende mogelijkheden voor verduurzaming voor de dorpen Katlijk/Mildam met de bewoners vast te stellen (onder begeleiding van de Energiewerkplaats).